

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirde-
tésnél olcsóbb. Nyitlitter
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Hordás előtt.

(Refleksió).

Ivasván b. lapja 40 ik szá-
mának vezércikkét, azt a
tanulást merítettem ab-
ból, hogy egy magában
véve vita alattinak mond-
ható kérdés elenérveit egy-
hamarjában tetszetősebb
és sikerültebb csoportosi-
tásban nem láttam.

Miuthogy a felhozott ér-
vek közül sokat magam
is elismerek, csak azokra
a pontokra reflektálok, melyek a felsőbb ható-
ságokat ama szigorú behordási tilalomnak ki-
mondására bírhattak.

Ez a kérdés praktikus kérdés; tehát a leg-
szébb teoriák, bizonyítások megsemmisülnek, ha
a statisztika, vagy a multak tapasztalatai velük
ellenkeznek.

Már pedig a mult tapasztalatai azt mutat-
ják, hogy a nyomtatás évadja alatt még min-
den évben megkövetelte megyénk egyik-másik
községén a vörös kakas, a maga áldozatait, ga-
bonában és épületekben egyaránt. Pedig bizo-
nyos, hogy ez a keserves és elmaradt volna,
ha a jelenlegi rendelet akkor is valójában ér-
vénykedik vala.

Első elve és regulája minden intézkedésnek,
hogy ártatlanokra, nem érdekeltekre, ne háritson
terhet s veszélyt. Tény az is, hogy minden em-
bernek nincsen is gabonája. Ha tehát szomszédai
körülkazalozzák az ő házacskáját, egyetlen
birtokát: az által a tűz valószínűsége s veszélye
fokozódván, rá nézve igazságtalan teher hárma-
lik s nyugalma mások kényelméért földúlatic.

Magában világos, hogy általánosan is kisebb
a községnek, mint erkölcsi egésznek rizikója,
ha két részre u. m. boglyavárosra és házakra
különítetik.

Könnyebb az őrzés is a gonosz emberek
ellen; mert a boglyák között cirkáló csöszök el-
lenőrizhetik az oda nem tartozó emberek köze-
ledését s machinációt; míg a faluban mindenki
járhat ide-oda, tetszése szerint.

Aztán ha szerencsétlenség üt ki, plane sze-
les időben, a gabonával megrakott község a szél
nagyságához és arányához képest, okvetlenül
egészen vagy részben oda vész; míg kint
a lángbaborult helynek izolálása által, egy-két
asztagnak széthányása által megfékezhető hely-
hez köthető.

Az igaz, hogy e rendeletet, mint minden
ujat, végrehajtani nehéz; de ha a kezdet nehéz-
ségén régi jó idők gondatlan elnézéseinek foly-
tatása által túl nem esünk, akkor sohasem ha-
ladunk semmiben.

A boglyák ügyes elrakása, a szomszédos ka-
zalok teljes közelségének elkerülése, jó mezeti
rendőrség, önkényes éber vigyázat, megfelelő
óvintézkedések, miket persze föltételezek: min-
den esetre azt a megnyugtató és normális ke-
zességet nyújtják, hogy nem rendkívüli időben
és kellő őrszemélyzet mellett a község lakházai,
a boglyavárost fenyegető veszélyben, nem osz-
toznak oly nagy mérvben, mintha közelítik egy-
mást.

Végül indokolt e rendelkezés már azért is,
mert azt tudjuk, hogy amúgy nem volt jó és
helyes; alkalom adtán s veszélyek vagy szeren-
csétlenségek után — amiktől óvjon Isten! —
majd lesz alkalmunk ezen elmeftutatások értéke
fölött alapos párhuzamot vonhatni. Eladdig tel-
jesítsük a rendeletet.

A községi élet a Tiszaparton.

Huszonhét esztendeig laktam városban, ott nyer-
tem a kezdetleges nevelést, szívtam a fővárosi levegőt
is, és csak mikor már férfi koromba értem, pályát
váltotva, mielőtt a minősítésről szóló törvény életbe
lépett, én mint kvalifikált egyén a község jegyzői pá-
lyára szántam magamat.

Mindenki elképzelheti, mily iszonyú hányattatá-

son ment keresztül lelkem és egész lényem, a midőn
a községbe léptem; hisz ez nem is volt csodálatos,
egyik szélsőségből a másikba, de nyugtatott, bátorí-
tott és a türelemre üsztökélt azon tudat, hogy hisz a
községben kezdődik a tulajdonképeni élet, hisz a köz-
ség a költők ideálja és az erények hazája — És ime
most, három évi tapasztalat után, a mi egy fűrész-
szellemnek nagyon elegendő, kezembe veszem a tollat,
hogy eddigi tapasztalataimról saját individualis véle-
ményemet nyilvánítsam.

Községben kezdődik minden, község az alapja
mindennek, tehát a társadalomnak is, így tehát vizs-
gáljak meg, ha vajjon milyen nálunk a társadalom?
Olyan, hogy az a szó „társadalom“ ironia nélkül fel-
sem említhető, mert hisz az, a szó szoros értelmében
véve nem is létezik. Pedig hát hogy ha meglenne a
kellő összetartás, úgy nemcsak hogy megszületnék a
szép társadalmi élet, hanem a községünkbe megjelenő
idegen előtt még inponálna is.

E helyett azonban mit találunk? a legnagyobb
dissonantiát, kerüli ok nélkül egyik ember a másikat,
szórja egyik embertárs a másikára a legrútább plety-
kát, kicsinyli a másikban netán fellelhető szellemi erőt
és képzettséget; irigylit a másiknak talán jobb sorsát;
hajhászja a legkisebb, a társaságban előfordulni szok-
ott összekoccanásért a boszút; megvan csaknem mind
egyikbe a mértéken felüli hiúság és büszkeség; de
nuncialja embertársát kristály tisztá cselekedeteiben,
és a legnemesebb tettet is, csak azért, mert ő nem te-
hetta vagy tenni nem akarta, ócsárolja és becsérli.

Dióhéjba szorítva ilyen nálunk a társadalmi élet.
De vizsgáljuk meg másik oldalról is, milyen az
a község és milyen benne az élet. Vegyük például a
munkás-ágot, és tekintsük meg akár a phisicait akár
a szellemi Erre röviden megfelelhetnénk, azzal a mon-
dással hogy: dulce far niente, élünk a boldog semmit
tevésben. Mert hát nálunk azon elv az uralkodó, hogy
kenyerem van, hajlékom is van, tehát miért törjem fe-
jemet a szép és jó után, miért műveljem a szellemet,
és miért fárasszam a testemet, mikor hit megvan a
mindennapi; sztagnálás, tespedés, az az élet, dolgozzék
a kinek dolgozni való kedve van! No de ez másutt
is ugy van!

Megyeknek 128 községből alig akad egypár
ember a ki a szellemi téren valamit is lendíteni akar,
pedig hát azt tölem senki el nem vitathatja, hogy min-
den pap, tanító vagy jegyző ha akarja, tudja és bírja
annyit írni, hogy gondolatait a tollba vegye; már pe-
dig nincs ember a világon a kinek ha olvas, ne szü-
lemene agyában egy-egy okos gondolat. Hiszen csak
a gondolatok közzététele által művelődik a világ, éle-
sedik az ész. De ha mindenki a fenti elvből indulna
ki, mely szerint dolgozni azért nem kell, — értsem
alatta valamint a szellemi ugy a phisicai munkás-ágot
is — mert meg van a mindennapi; ugy akkor a
világ nem előre menne, hanem ott volna, ahol ezer esz-
tendő előtt.

De ha itt-ott elvétve találkozik is egynéhány
munka szerető és törekvő ember, annak aztán legyen
Herculesi ereje és ernyedetlen kitartása, hogy az ir-
gyek rágalmasait és kicsinylő gonosz mosolyait ki-
álhassa; mert hát a semmit tevők, a herék, nem szerik,
hogyha embertársuk haladását látják, elvük lévén
a folytonos stagnálás. „Ami jó volt az apámnak, miért
nem volna jó nekem?“

Vagy vegyük az erényeket, és mit tapasztalunk?
megtaláljuk az önzőt, a haszonlesőt, a ki eladná az Isten
kontósét is, csak hogy uraskodhassék; megleljük a
körüvendőt és boszuálót, felfedezzük az urhatnamság
után vágyakodót, és ritkább esetben a szilárd erköl-
csöt, a tiszta jellemet, tántorithatlan becsületet, em-
berbaráti szeretetet, az egymás iránti tiszteletadást,
és a mások érdemeinek becsülését.

Szomorú tapasztalat, de ez az én — mint már
fennebb mondtam — individualis véleményem

Felmerült már most itt az a kérdés, hogy mi-
ként lehetnének ezen bajok orvosolhatók? és erre na-
gyon egyszerű a válasz, ugy és akként, hogy ha a
szellemi téren munkálkodó egyének tömörülnek, ha
gondolataikat egymással közölve vita tárgyává tennék;
ha a phisicai téren működők, az egyik vagy másikba
talált hibát nem vennék okul arra, hogy mint egy-
másra utalt egyének egymást kerüljék, hanem ha igye-
keznének, hogy a hibák gyakoribb találkozás által
csiszoltassanak, és a netán különféle, egymástól nagyon
is elütő emberi természetek, a közeledés által egymás-
hoz simuljanak.

Csak így és ekként lenne elérhető azon cél,
hogy a hazának és embertársainak hasznára válhas-
sunk, csak így és ekként lenne a községi élet az, a
minek lennie kellene: társadalmilag patriarchalis és
költőileg ideális.

Aesculap.

Hirek.

Gromon Dezső, csángó telepítési kormánybiztos
ur, szép köszönő levélben nyugtatta a csángók javára
küldött csekély ajándékunkat.

Találkozás. Balassy István csanádi, Probojsevits
Filöp szabadkai (szent-györgyi), Kovacsics Károly
csavolyi, Mezey Ignác mélykúti, Szombathy Sándor

szatmári, Széchényi Jenő ns-militicsi, Berényi Dániel
bajai plébánosok, Thurszky Endre nyug. jözseffalvi
lelkész f. hó 25-én Szabadkán 25 éves áldozáságuk
forduló napján össze fogtak jönni.

A vadászati jogot Zombor város területén 205
frton vette ki Szemző István és társa. Azt hiszik so-
kan, hogy ha a város kezelte volna, 5-6 száz frtot
lehetett volna 5 frtjával bekapni érte. Erre azonban
az a válasz, hogy akkor az üzletből vadászók néha-
nyan elriasztották volna a mulatságból vadászókat s
a vadállomány nem érte volna meg, hogy öt frtot is
fizessen az, akinek az orra elől az üzletszerű vadászok
elővödözik a vadakat.

Ujvidék, jul. 18. Branko Radicevics szerb költő
csontjainak Bécsből való átszállításának ünnepélye ho-
va tovább nagyobb mérvet ölt. A programot meg-
változtatták. Szombaton vasuton hozták a csontokat
Ujvidékre, hol a vasuttol a hajójg fáklýásmenettel való
kísérést a főispán eltiltotta. A legtekintélyesebb szerb
túlzók, köztük 20 rendező, írásban kötelezték magukat,
hogy minden hazafiatlan politikai tüntetés mellőztetik
és a halott pusztán prózai költő fog kíséretelni.

Este beszeda, tánc és felolvasás lesz. A tartandó be-
szédek vázlatát és felolvasásokat a már haza érkezett
főispán előre bekívánta. A szerbiai kormány a hajót és
a katonai zenét a szerb alattvalók számára ingyen át-
engedte, a montenegróiak nemzeti öltönyben rendes ha-
jón jönnek. A belgrádi főiskola Boskovics tanárt és
Turomant küldi. Összesen 600 vendégre számítanak és
elszállásolásukról gondoskodnak Ujvidéken. A hazafias kö-
rök n Paresetich főispánnak érélyes, tapintatos és ki-
főgástalan: intézkedéseis rendkívüli ügyes modora, nagy
tetszésre talál. A csontokat a „Deligrád“ hajó vasár-
nap viszi Karlócára.

Pancsova, jul. 18. Baróthy Ferenc gyurgyevői
helyhatósági biztos és tiszt. szolgabíró tegnap bejött
pancovára s az éjjel a vendéglőben öngyilkossági szán-
dékából magát pisztolylövéssel életveszélyesen megsebe-
sítette. Az öngyilkos Gromon kormánybiztoshoz leve-
let intézett, melyben tette okául azt adja elő, hogy a
magára vállalt feladatnak megfelelni képtelen. A tele-
pitési- és csángó-ügyek a legrendetlenebb állapotban
vannak. Tallián torontálmegyei alispán sajnos, de nagy
részben igazolva van. Gromon Dezső kormánybiztos
egész erélyére és odaadására van szükség, hogy az
ügyek rendbehozassanak. Számos csángó visszautazni
késül Bukovinába. Ma a pancsova-kubini ármentesítő
társulat ügyében Gromon kormánybiztos elnöklete alatt
zajos értekezlet tartatott, hol szintén nagy rendetlen-
ségek constatáltak. Nagy György volt kormánybiz-
tos holnap végkép elutazik.

Pausits Dániel szabadkai illetőségű, jelenleg bu-
dapesti lakos, saját, valamint Árpád, Emil és Mária
nevű kiskorú gyermekei vezetéknévtel neje Járosi Ter-
éz után „Járosi“-ra változtatta, belügyminiszteri en-
gedéllyel.

A telekkönyvek rendezése tudvalevőleg az ország
legégetőbb kérdései közé tartozik. Megbízható forrás-
ból vett értesülésünk szerint ezen nagyfontosságú kérd-
és már közelebb törvényhozási megoldást fog nyerni,
a mennyiben az ezt tárgyzó törvényjavaslat szövege-
zése iránt az igazságügyminiszteriumban folyt tárgya-
lások már befejeztettek s ezen javaslat is fel van véve
az országgyűlés jövő évi munkaprogrammjába.

Katymaron f. é. július 17-én d. u. 6 órakor Spitz-
nagel Mihály közszeretben álló földmivest, a sógora
lakásán működő járgány cseplőgép, bugyogójánál fogva
elkapta és jobb lábát összezuította. A szerencsétlen, a
gyors orvosi segély dacára, 18-án éjjel után 2 órakor
meghalt; özvegyet és négy árva hagyott maga után.

Bajmokon Kecsenovits Antal szamara megvesze-
dett s 120 db birkáját összemarta. A birkák leszerat-
tak s a két őrző kutyával együtt elásták, sőt vaj- és
turó-készletét is konfiskálták. Allítólag régi veszeteb-
már ütött ki a csacsin. Denikve: a számár ugy is
számár; hátha még megveszedik.

Bajmokon a villám beütött a patikáros konyhá-
jába s a szolgát összezuította, a honyhát összerombolta
s szeszélyes köruttal végre a pincében furdott le.

Áthelyezések. Falcione Nándor, Lalossevits János,
Vargha Gyula, Rohacsék Károly, Stettner László, Mi-
kits János, Rudnay Béla, Duör Odön, Bohner Jakab,
Herepey Árpád, Schön Rezső, Strasser Samu, Rusznyák
Samu, Wa-sichék János, mindannyian a br. Döpfner
23. sorszerebbeli hadnagyok, a nagy. kir. honvédséghez
lettek áthelyezve.

Kövezés és csatornázás. Szent-Tamás községben
10,500 □ m. terméskövezet, 12,262 □ m. kockaköve-
zet és 2174 □ m. járdakövezet készitendő a szükséges
földmunkákkal együtt; az ajánlatok 5000 frt bánom-
pénzzel július 29-én déli 12 óráig Gombos Béla szol-
gabíróhoz Obecsére küldendők; részleteket Tripolszky
László mérnök nyujt Adán.

Bezdanból írják: Minden évben, ugy kánikula
táján, hűségesen ellátogat hozzánk Tháliának egyik
másik csoport papja. Ez évben Zombory Gyula „uni-
versalis színész“ társulata szerencsétlenné, minthogy a
társulat 3 mond három tagból áll (a directorból, fele-
ségéből s leányából) szivességéből helybeli műkedvelők
lépnek föl. Eddig két előadás volt, (hihetőleg nem is
lesz több.) Csütörtökön „Görgei Arthurt játszották,
dacára a meglepő látványos kiállításnak“, „szellem ala-

koknak „görgőtűz világitásnak“ alig voltunk 25—25-en. Az ugynevezett intelligencia nagyon kis mértékben volt képviselve Szombaton: „Szerlem bolondjai“ két felvonásos vígjátékot adták. A közönség nagyobb számmal jelent meg mint az első estén, de egy része el is ment a hogy jött, mert a kitűzött 8 órakor való kezdés helyett körülbelül 10 óra táján húzták föl a kordintát. — A közönség nagy méltatlankodással hagyta el a színházat s a hangulatból itélve legjobb volna a tervezett előadásokat elhagyni. — Ügyességüket illetően az igazgatópár várakozásunkon fölüli jól játszik. Legokosabban tennék, ha elszegődnének valami jó vidéki társulathoz, ha ezt nem akarják, menjenek inkább aratni, sem hogy Bezdánban tovább játszanak. Zs. J.

Szombaton, e hó 21-én temették az általános Stanci bácsit, Deák Szaniszlót, Csonoplya község jegyzőjét. A közkeveltségnek örvendő s vendégszeretettel megegyeztetve híres térfü rögtön beállott halálos csapásnak esett áldozatul. A temetésnél oly általános volt a részvétel, hogy a fő- és alispán urtól kezdve, a járási tisztikaron s jegyzőkön át a jó barátok csoportjáig nagyszerű s megható volt a részvétel. Legyen könnyű a sírban könnyes röge a korán elköltözött jelesnek s övéi fájdalmát enyhítse a fájdalmas közrészvétel élnék és sokoldalú nyilatkozata. A család által kiadott gyászjelentés így szól: „Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonaink- és ismerőseinkkel Deák Szaniszló Csonoplya község jegyzőjének élte 61-ik évében mai napon éjjeli 1 órakor vértörölésében váratlanul bekövetkezett halálát. Leleke üdvéért az engesztelő szt. mise áldozat julius 21-én d. e. 10 órakor fog az Urnak a csonoplyai r. k. templomban bemutatni; hült tetemei pedig ugyanaz nap d. u. 4 órakor fognak a csonoplyai r. k. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Csonoplya 1883. július hó 20-án. Áldás a felejtethetlen halott hamvai felett! Deák Bácsér Terézia, az elhunyt özvegye; Szalay Deák Katalin, Deák Zsigmond, Gáál Deák Róza, Deák Andor, Deák Etelka, az elhunyt gyermekei; Szalai Frigyes, Gáál István, az elhunyt vejei; Deák Latinovics Mária, az elhunyt menyee; Nagy Deák Coraelia, az elhunyt nővére; Nagy Antal, sógora és számos unokái.“

Kalocsán az érseki árvaaházba fölvetettek: Greiner Gyula, Balaton Erzsébet, Maróca Zsófia és Bányai Mária kalocsaiak; Mamusich János szabadkai; Gerner József, Stréb József bajai; Ottenthal Anna csataaljai gyermekek.

Az aratás felől börzei tudósítónk így ír: Az aratási munka javában folyik. Az eredmény még ugyanegy földdarabon is nagyon változó. Ezért a mennyiséget illetően, kivált lelketlen spekulánsok intrigái folytán, dönteni nem lehet. Középes eredménynél jobbat azonban a komoly számító se várnak. Eladdig azonban árban, keresetben, kínálatban egyaránt sok ingadozáson kell átesnünk. Ma a buza 10—11¹/₄ frt. Rozs ó 7.50—7.90, uj 8.—8.20. Zab (csak a finomabb kel) 6.60—6.90, rostálva 7.10. Kukorica 6.80—6.90. Repce 15¹/₂ metermázánként. Szalonna 60—61 frt. Zsir 64—65 frt.

Adai illetőségű Molnár Viki, Kalocsán szolgáló eseléd, ott fürdés közben vízbe fuladt

Hymen. Reiner László Jankováról eljegyezte Koppel Katica urhölgyet

Egyházmegyei hír. Hittudorára avatott jul. 14-én Bécsben Hoffmann Károly, a kalocsai nagyobb papnevelde s fitanítóképzede tanára.

Kitüntetés. Árvai András bajai illetőségű duna-gőzhajótársulati matrónak a múlt évi szeptember hó 23-án Eszék mellett történt vasuti szerencsétlenség alkalmával szerzett érdemeiért a magyar kir. kormány elismerését nyilatkoztatta. Jankovich Aurél főispán ur az elismerő okmányt kézbesítés végett áttette a bajai polgármesteri hivatalhoz.

A kalocsai nőképzésében megürelt bentartási helyekre, melyek után a díjak Ö Eminentiaja által fizetnek, kegyelmesen felvétettek: Sabjányi Mária, Jenő jankovai tanító leánya, Patrás Anna bajai árva leány, Szuppek Anna Zomborból, Herberta Mária kernyai tanító leánya.

Spitzer Benő, bajai nagyiparos, Ernő nevű kis-korú fia vezetéknévénél „Ormos“-ra leendő magyarosítása iránt folyamodott.

Vasárnap d. e. 10 órakor 59 működő tag jelenlétében tartotta a zombori önkéntes tüzoltó egyesület rendes közgyűlését, mely alkalommal a főparancsnoki jelentés, valamint a pénztárnok által felolvasott számadások, éljenzéssel tudomásul vették. A számadások megvizsgálására egy 3 tagú bizottság Tann Vince, Gerresch János és Klug Antal küldetett ki, — egy mászhoz építése pedig elhatározott. A tisztújítás a következő eredményel folyt le: főparancsnoknak tiltakozása dacára Czedler János rendőr főkapitány ur lön egyhangulag szünni nem akaró éljenzések között megválasztva. Pénztárnoknak: Bittermann Nándor. Mérnöknek: Kohut Henrik és orvosnak dr. Wolf Kálmán, mindannyi egyhangulag. — Mintán a közgyűlés Czedler Jánost tiltakozása dacára is megválasztotta, delután a legidősebb osztályparancsnoknál leköszönését írásban nyújtotta be és most ott állunk, hogy ezen egyület, jelenleg főparancsnok nélkül van és talán anélkül is fog maradni, — mi valószínűleg az egyesület feloszlását és megszűntét fogja maga után vonni. Mint halljuk, 8 nap múlva újabb közgyűlés lesz összehívva, melynek feladata leendő a további teendők megbeszélése. A főparancsnoki jelentést, valamint a részletes számadásokat lapunk legközelebb hozni fogja.

A honvédség idej őszi fegyvergyakorlatainak kiváló fontosságát kölcsönöz azon körülmény, hogy a most végrehajtás alatt levő 1883. évi XXXV. törvényeikk alapján, a f. é. jun hó 30-ával a közös hadsereg tartalékából, a honvédség szabadságot állományába áthelyezett volt egyévi önkéntesek, — és pedig egy a tiszt, mint a legénységi állományhoz tartozók, kivétel nélkül be fognak hivatali e gyakorlatokra, hogy a magyar vezérstót elsajátíthassák, s a honvédség sajátlagos viszonyaival megismerkedjenek. A honvédelmi miniszterium részéről, mint halljuk — az idevonatkozó intézkedések már megtették.

Szerlemle község a közlekedési miniszterhez inté-

zett feliratában háláját fejezte ki a miniszter erélyes intézkedéséért, mellyel a helységet május hóban a fenyegető árvíz ellen megvédte, meghagyván a Ferencsatorna árszűkítésnek az ottani gát azonnal való magasabbra emelését.

Hirdetmény A városi tanács utján a tekintetes közgyűlésből nyert meghagyáshoz képest az Egyiptomban kiütött kolera-járvány behurcolhatásának meggátlására ideiglenesen a következő övrendszabályok és köztisztasági intézkedések léptetettek életbe u. m.: 1-ször. A házak előtti járdák naponta legalább egyszer a hajnali órákban és pedig 4—6 óra között a háztulajdonosok vagy bérlők által felseprendők és üde kútvizel felöntözendők. 2-ször. Az árnyékszékek naponként karbolsavas oldattal fertőtlenítenendők. Ezen fertőtlenítő szer későbbi megtérítés kötelezettsége mellett a kapitányi hivatal által fog kiosztatni, imitt megjegyezvén, miszerint használatra történik, hogy 1 lat egyenlő 2 decagramm carbolsavas oldathoz 40-szer annyi vagyis 80 decagramm víz adatik és kellő felkeverés után egy öntetik be az árnyékszék vagy más fertőtlenítő üregbe, gödör vagy árokba. De jó szolgálatot tesz ezen karbolsav oldat még a lakások fertőtlenítésére is, mely alkalommal minden minden más keveréktől egy-egy lakszoba vagy ahhoz hasonló teriméjű egyéb helyiségnek fertőtlenítésére 20—30 csep egy kis tányér, csésze vagy más lapos cserép darabra öntetik és úgy az illető helyiségben fedetlenül tartatik. 3-ször. Üzlet- és iparszerű dísznő-hizlaldák a sorompókon belül csak e hó 31-éig tűretnek meg, azontúl azok a sorompókon kívül helyezendők el. Magán szükségletre mindenki csak öt darab dísznőt hízalhat házában. A járványos betegség még ugyan messze távol van tőlünk, lehet, hogy ide hozzánk el sem is jutand, de az észszerűség azt parancsolja, hogy már jó eleve tegyük meg a szükséges övrendszabályokat, azért a fennebiek kellő megszívlelését a t. c. lakosságnak behatóan ajánlvá, még arra is kérem, hogy az érendben mérsékletet tartani, meghűtéstől, megázástól óvakodni, éretlen gyümölcsök, halak és zsíros ételek élvezetétől tartózkodni mindenki a saját java és legdrágább kincse jó egészsége iránti kötelességének ismerje. Netán előfordulandó minden egyes koleraeset a városi főorvosnak, történjék az bár éjjel és akár mely időben, rögtön bejelentendő. Jelen hirdetmény 1. 2. és 3. pontjában foglalt intézkedések ellen vétők törvény szerint büntetettmi fognak. Zomborban, 1883. évi július hó 19-én. Czedler János s. k., rendőr főkapitány.

Ujvidék, jul. 20. Branko Radicevics tetemeinek hazaszállítása leghatározottabban nem egyéb omladista tüntetésnél. Az egészről demonstrációt csinálnak a szerb népek egyetése mellett. Radicevics, mint költő, egészen jelentéktelen és még a kicsiny szerb irodalomban is csak harmadrendű jelentőséggel bír. Költeményeinek politikai színezete van, mert azokban Dusan birodalmának visszaszállításáról ábrándozik a szonidról szól, midőn a Bánság, Bácska, Horvátország, Dalmátia, Szerbia és Montenegro egy országot fognak képezni. A költő egy most felhagyandó bécsi temetőben volt eltemetve, több vele együtt a kórházban elhunyt egyénel egy közös sírban, úgy hogy legkevésbé sem bizonyos, hogy a hazaszállítandó hamvak és csontok valóban a Radicevicséi-e. A hamvak hazaszállításának eszméje 1878-ban merült föl az „Orao“ (Sas) című irodalmi naptárban, de a szerb vezérférfiak akkoriban az időt a háború miatt alkalmasnak nem tartották. Nyolc hónap előtt Radicevics pendítette meg újra az eszmét s a szerb lapok a „Zasztava“, „Szerb-ki Kolo“, a Romániban megjelenő „Szerb-ki Glas“, a zarái „Szerb-ki List“ és a szerbiai összes kormánypárti és ellenzéki lapok felhívásokat közöltek adakozásokra. A gyűjtés eredménye aztán 3000 forint lett, a mi a szerb viszonyok között nagy összeg; úgy hogy nem aaptalan az a gyanu, hogy sok idegen pénz is van közte. Az átszállítást eszközölő bécsi bizottság élén Jovan Jovanovics a montenegroi fejedelem bizalmas embere áll. Eredetileg directe hajón szándékoztak a hamvakat átszállítani, úgy hogy az összes küldöttségek Bécsben találkoztak volna és hajóval jöttek volna Karlovia-ra, a költő születés helyére. A bécsi rendőrség azonban ilyen módzatok mellett megtagadta a hulla kiszolgáltatását. Ekkor a bizottság ráállott arra, hogy a hamvak vasuton szállítatnak ide, és innét a vasutról egyenesen a hajóba vitetnek. A bécsi bizottság a rendőrségnek tett ezen ígéretét a helyi bizottság megszegte azzal, hogy itt temetési gyászszertartást rendez. A hamvakat hazaszállító bizottság az ünnepélyességbe be akarta vonni a papságot is. Angyelicusnál annak idején tisztelegtek is, részvételét kérve, de a patriarcha elutasította őket, mert igen helyesen úgy fogta fel a dolgot, hogy ez nem irodalmi ünnepély, hanem politikai tüntetés. Midőn Angyelicus Karloviából elutazott, alárendeltjeinek határozott utasítást adott az ünnepélytől való tartózkodásra. Az akkori dispositiók szerint az ünnepély főrészeinek Karloviában kellett volna lefolynia. Azóta az ünnepély-súlypontját áttették ide. A hamvak holnap d. u. érkeznek meg, éjszaka a templomban közszemlére kitétetnek és vasárnap Karloviába vitetnek. A templomban való kitétel az egyházi szabályokkal ellenkezik, mert templomban kitenni csak fölszentelt főt szabad. Az itteni püspök azonban mégis megengedte. Az egyházi szabályok szerint tilos az a másodszori temetés is, a mit itt rendeznek, mert egyházi szabályok mindössze egy, a sír fölött elmondott imát engednek meg. A sír pedig Karloviában lesz. A temetési gyászünneppel leghatározottabban ellenkezik a rendezendő tánevigalom és bankett. Mindezekből kitűnik, hogy az ünnepély nem

irodalmi, hanem politikai tüntetés, melyre mindennélen Szerbiából, Montenegrből, Dalmáciából, Horvátországból megjelennek a szerb küldöttek. A montenegroi küldöttség a kormányt képviseli. Szerbiának és Montenegronak elsőségért való vetélkedése itt is szerepel. A szerb kormány az onnan jövő vendégeknek és a hullának innét való átszállítására átengedte a „Deligrad“ állami hajót és Milán király háromezer forintot adott az ünnepély céljaira. Megtudván azonban, hogy a Karloviában rendezendő banketten a második felköszöntő a montenegroi fejedelmet illeti, a hajót visszavonta. A küldöttek ezüst ládikákban földet hoznak magukkal, mit a sírba fognak dobni, jelképezvén ezzel a szerb népek egységét. A holnapi ünnepély programja még nincs végleg megállapítva, mert a hatóság ellenez mindenemonstrációt.

Katonai áthelyezések. Az 1883. évi XXXV. törvényeikk alapján a megyénkbeli három honvéd gyalog zászlóalj szabadságot állományába a közös hadseregből a következő tartalékos hadnagyok helyeztettek át: 1) az észak-bácskai (szabadkai) 4. számú honvédszászlóaljhoz: Ötvös Károly, Sárfy Gyula és Kacziány Géza a 38., Schaub Ottó a 44., Rakita Ödön a 46., Saly Agoston a 48., Greguss Imre a 60., Rodziavicz József és Bakos Imre a 62., Ulbrich Ede a 66., Münnich Aurél és Soóvári Ferenc a 67., szamosujvár-némethi Dániel Lajos a 82., Pálffy Elemér a 83., Glück Dávid a 85., Meixner Vilmos a 96., Kovács János a 100., Gál Ferenc és Holeczer Adolf a 101. számú gyalogezredektől. 2) A közép-bácskai (zombori) 5. számú honvédszászlóaljhoz: Horovitz Adalbert az 5., Falcione Nándor a 23., Haus József a 38., Susich Károly a 39., kutasi Radisics Jenő és Dani József a 46., Zsigmond Ernő és Küffer Béla a 60., dr. Rieger Alfréd a 64., Novák Bertalan és Kolacskovszky Szilárd a 65., Horváth Akos a 66., Palecska Péter és Mihály Mihályffy Győző a 67., Bieber Gyula a 86., Möricz József a 100., Pollák Izidor és Löwy Vilmos a 101., Taxner Károly és Rohn József a 102. sz. gyalogezredektől, Móess Károly a 14., Reimlinger Sándor pedig a 19. sz. vadászszászlóaljaktól. 3) A dél-bácskai (ujvidéki) 6. számú honvédszászlóaljhoz: dr. Flatt Győző és Jeisel Henrik a 6., Szigeti József a 38., Legányi Károly a 44., Dobó Imre a 46., Matavovszky Béla a 60., Jungén László a 61., Valkó Zsigmond és Handtuch Gyula a 65., Steinhansz László és bedői Markos György a 66., Glasner Antal a 67., Dobias Arnold a 68., Schelley Arvin és Fuchs Sándor a 94., Ludányi Adalbert a 101., Hartig Sándor a 102. sz. gyalogezredektől, Tankó Samu pedig a 23. sz. vadász-zászlóaljtól

Budapestén 1883. évi szeptember hó 22., 23. és 24. napjain díjazással egybekötött szarvasmarha- és sertés-tenyésztésvásár tartatik

Pénteken reggel 1/2 1 órakor a szivaci úton két lakház a lángok martaléka lön, — hosszas erőfeszítésbe került, míg a tűz lokalizáltathatótt.

Primicia. Vasárnap tengernyi nép jelenlétében folyt le Buday Gerőnek, a helybeli általánosan tisztelt kir. adófelügyelő fiának, első szent miséje. A manductori tisztelet a primiciazó névrokona, Bagó Gergely, kalocsay kanonok végezte. Az ünnepi szent beszédét Dr. Steecz György, papneveldei tanár tartotta, azon jelgével: Quia fecit mihi magna, qui potens est; et sanctum nomen eius. (Mert nagyot tett velem a Hatalmas, és áldott az ő neve). Minden szembe könnyeket csalt az a magasztos pillanat, midőn az uj misés megáldotta szüleit, rokonait s a jelenlevőket. Este az apai örömháznál 200 főre tehető vendégkörösorú volt jelen. A kíváncsiak kedvéért itt közöljük a kitünően sikerült vacsora ételapját. Entrée. Keesege fagyfalva. Sonka fagyfalva. Gallentin. Marha nyelv aspikkal. — Borju rolát. Vadkaesa mártással. Huszár csirke. Borju pörkölt Tészt a. Egő buding. Csokoládé fánk. Citrom koch. Pecsénye. Malac. Liba. Pulyka, Kacska. Krem. Fagyfalt. Borok. Fehér asztali bor. Szegszárdi vörös bor. — Tudósítónk a nagy patkószálnál ülők közül a következő névsort kapta össze. — Sándor Béla és neje, Bagó Gergely Kalocsáról, Fejér Gyula és nővére Eulália, Rátay József, Schmausz Endre, Tagányi János, Kocik Erzsébet, Bieliczy Mária, Auer Ferenc, neje, onoka leányai (Csávolyról), Tárcay Mór, Ambróvics Károly, Schmidt Eugen, Budai József (Szabadka), Gottlieb Márton, Kockár Zsiga és neje, Dobák Béla és neje, Sztipich Mariska, Hoffmann Mihály és neje, Tarnovecky Szilárd és neje, Vicenty Pál és neje, Schwerer N., Kulnicsch Agost, Zákó Péter, Radics György, Városvi Tivadar, dr. Molnár István Lajos, Stvrteczky Ferenc, Czedler János, Szedélyi Ede és az egész adófelügyelőségi tisztikar (akinek van feleségestől gyerekestől), Blazsek Károly, Mihályi János, Tripolszky Gyula vőfélyek, Halm Ervin, Zsulyevics Ernő, Csibás Benő, Alföldy Árpád, Baráth Károly, Vujevics Zoltán, Buday Pál, koszoru lányok: Alföldy nővérek Apatinból, Sándor Erzsike, Hoffmann Ilka, Czirfusz Margit, Buday Erzsike, Scultéty László és neje, Kotzó Pál és Elek Budapestről, Vojnits István, Sztirilich Nina, Szatipicsné, Makoviczka Gyula, Bátori János, Széchenyi Tamás, Schmidt Karolin, Kirchner Károly, Sztirilich család férfi és nő tagjai, Eirich család, Raisz Sándor, dr. Steecz Gy. (egyházi szónok Kalocsáról), Széchenyi Jenő (Militics), Szemző János, Horváth Mihály Józics József, Littvay Péter, Knézy Péter (Bkity), Gertner Sándor, Bodrogy Mihály (militicsi káplán), Firány József, Muzsik István (szóntai káplán), Odri Lajos, Kopping Ferenc, Kambel János, Jagica István (Bagó kanonok adjutansa), Király György, Sport Máttyás, Dalmay József és neje, Topicsné, Kovácsy Alajos, Gertinger Adolf, Schmausz Károl, Bieliczy Kálmán, Radány Péter (Baja), Schmausz Antal, Maczitz Pál, Pavlovics (Baja), Kertész Nándor (Szabadka), Kémenczy Eliz k. a. (Bécsből). A nagyon korlátolt tárgykörhöz képest, legalább vacsora alatt, csak jobbara u. n. hivatalos toasztok mondatok: az ujmisés a papá, a királyra (melyet állva hallgatott meg a közönség), az érsekre, a főispánra, a manductorra, az apát-plébánosra, az ünnepi szónokra, a koszorulányokra s szüleire, rokonaira mondott toasztot. Az ujmisésre: Sándor Béla főispán ur, s a manductor; az örömszülökre ismét a manductor köszöntött. Azután a kedélyes toasztok következtek. Vacsora után Sándorék gyujtó zenéje mellett hajnalig

ropogott a talp alá való magyar muzsika, jó beszélgetés meg szép nóta. Ilyen város- és vidékszerke megünnepelt primicia nem a vármegyében, hanem az országban is aligha talál egy ideig párjára.

Alapszabály megerősítés. Bács-Bodrogh megye törvényhatósága területén alakult titeli ipartársulat, a m. kir. belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal ellátottak.

Arveres. Vilhelm Vendel 1237 fitra becs. ingatl. szept. 26. Csonopla (Zombor.)

Nikolits Márk újvidéki lakos ellen a csőd megszüntetett.

Újvidéken jul. 29-én a munkások napünnepet rendeznek.

Pucher és Hartl szabadkai lakosok ellen csőd nyitattott. Bej. okt. 12. Csödbiztos: Orsai Vilmos trv. széki bíró, tömeggondnok: dr. Landauer Adolf ügyvéd.

Soóven f. hó 15-én állították föl Kiss Adolf volt ref. lelkész sírkövét. Az ünnep fénypontját az ügyet kezdeményező Venetianer Sándor lelkész szép emlékbeszéde tette.

Hódsághra kir. közjegyzővé Mezey Zsigmond ó. becei közjegyzőjelölt nevezetett ki.

Beküldetett az ó-kanizsai fel. iskolák értesítője, melyet Katona Sándor tanító, állított össze; gonddal készült átnézetes munka, mely azonban az összegezést mellőzi.

Megyénk házi szükségleteinek ellátására f. évi szept. hó 3-án d. e. 9 órakor árlejtést fog tartani.

Újvidékre vasárnap reggel 10 órakor érkeztek meg külön vonaton Radicevics Branko szerb költő hamvai s átszállítottak Karlovicra a Strazilovo hegyre. A szerbek roppant ünnepélyességgel ülték meg ez alkalmat, sőt emlékpénzt is verettek, melynek egyik oldalán borostyán és tölgykoszorú középett a költő mellképe, alatta a neve s 1824—1853, élte évszámai. A hátalon ez van: „A hallhatatlan szerb költő, Radicevics Branko hamvainak 1853. jul. 10. Strazilovára történt átszállítása emlékére.

A „Gazd. Egylet” közleményei.

Az aratásról.

Ó-Kanizsa. Az árpakaszálás már rég befejezte tett s az eredmény, kereszt számra, megfelel a tavalyinak, lánconként átlag 25 kereszt. Próbacseplés még nem történt s így mennyiség, úgy minőség még nem tudatik, annyit azonban állíthatok, hogy a tavalyit egyik tekintetben sem éri el. A buza most kaszálatik, az időjárás kedvező, noha rekkenő hőség uralkodik; az eredmény különböző, hallani 18 keresztet, de 31-et is, átlag 23 keresztre számíthatunk a tavalyi 27 ellenében. Itt ott történtek próbacseplések, e szerint keresztje 36 kiló magot adna, ami lánconként 8—8½ métermázsát tenne ki, míg tavaly 12—13 métermázsát termelt lánconként; zab csekély kiterjedésben csak a fagyasztásra termeltetik. A hét vége felé kaszálni lehet, tengeri kitűnően áll.

Bács-Bodrogh megye. (Tiszai I. tiszai II. szántóvái, telecskai, II. apatiní II. felső járás.) Tiszai I. járásban a buzából gyenge középtermés váratik, árpa, zabból közép, kapások szépek. Tiszai II. járásban általában gyenge középtermésre van kilátás mindenből, kukoricák szépek, sarjura jó kilátás van. Szántóvájában általában meglehetősen jól fog fizetni minden, buza minősége is jó lesz. Repce itt is rosszul fizetett, kapások igen jól állanak. Telecskai II. járásban a buza, rozsda és megöltségek folytán minőségre rosszul fog fizetni, tartalmára sok lesz, árpa középtermést ígér, zab jó, tengeri vegyes állomány. Apatiniban a repce középtermést adott, buza mennyiségre elég, minőségre gyenge leend a termés; árpa jó közép, zab igen szép termést ígér, kapások el vannak maradva múlt évi terméshez képest. Széna elegendő. Kender jó lesz. Felső II. járásban a repce kevés hozammal, buza silány rozsda és dölttség miatt, rozs jó, tavaszaiak és kapások sinlenek. Takarmány mesterséges szépen lett.

Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület.

Utasítás a szederfagymag-vetés és a szederfagymagvetésre nézve

Kiadja a magy. orsz. selyemtenyésztési felügyelőség Szegszárdon.

(Folytatás)

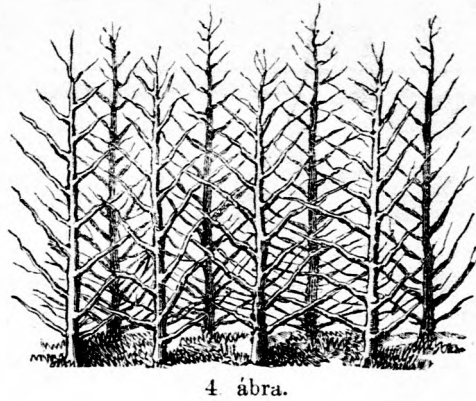
3. A következőkora tavasszal az ősszel felhúzott földet a csemetékről ismét eltávolítjuk, a kikelt csemeték egy negyed részét eles késsel vagy kerti ollóval levágjuk 3—4 hüvelyknyire a föld színétől; a kikelt csemeték három negyed részét pedig levágjuk tőben, hogy a többi friss hajtás minél erősebbé és egyenesebbé váljék.

Ez utóbbi csemetékből fákat nevelünk, az előbbieket pedig miután azok jobban elágasodnak — kerti célokra használjuk.

4. Ismét egy évvel később, tehát a magvetés után a második évben, a csemetéket a magyágból a falkolába kiültetjük. Erre nézve a területet, a hova a csemeték ültetendők, feltéve, hogy az altalaj minősége kedvező, szintén két és fél láb mélységre felássuk. A csemetéket sorokba ültetjük, ezen soroknak egymástól 3 lábnyira kell lenni; a sorokban pedig a csemetéket egymástól 2 lábnyi távolságra kell helyezni. A csemeték további sikeres fejlődésére nézve felette előnyös, ha az átültetésnél a következők eljárását követjük: Egy dézsába agyagot vagy igen jó kerti földet teszünk friss marhaganéjjal, ezt vízzel vastag péppé keverjük és a csemeték gyökereit közvetlenül, mielőtt azokat elültetnénk, e pépben jól megforgatjuk, folyton ügyelve arra, hogy az említett keverék minden mártogatás előtt jól felkavartassék. Nagyon szükséges, hogy a föld az egyes sorok, egymint az egyes ültetvények között időnkint felkapáltassék és a gázról mindig tisztán tartassék.

5. Ugymint a 4-ik pont alatt, úgy a nyelésnél is szorosan megkülönböztetjük az eljárást azon csemeték közt, melyek sövény gyanánt vannak szánva és azon csemeték között, melyek nagy fáknak vannak szánva. — Azon csemetéknél, melyek sövény készítésre lesznek használván, a főtörzset visszavágjuk, mint egy fél vagy ¾ lábnyi magasságra oly célból, hogy a hajtások minél jobban szétágazzanak. Ezen eljárást követjük azon évben a melyben a csemeték a falkolába át lettek ül-

telve, ismételjük a reá következő évben, a harmadik évben pedig sövény alakítás céljából végleges rendeltetési helyükre ültetjük ki. A kiültetés legelőszerebben történik két sorban (lásd 4. ábra); a sorok egymástól egy lábnyi távolságban legyenek; a csemeték a sorban szintén egy lábnyira helyezendők el egymástól.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.)* Nyilatkozat

Janovich Gusztáv ur, p. ü. titkár s a helybeli kir. illetékesi hivatal főnöke, becsületesem goromba szavakkal megsértette.

Midőn én erre két tanut küldtem hozzá, hogy ezért tőle fegyveres elégtételt kérjenek, kijelentette, hogy azt megadni nem hajlandó.

Ezek után én kénytelen vagyok öt nyilvánosan gyávnak minősíteni.

Zombor, 1883. július 20-án.

Batkovics Antal,

nyug. cs. és kir. kapitány.

Ó-Kanizsa, 1883 évi július 18.

Huzamosb időn át figyelemmel kísérem azon községyünkben menesztett dongásokat, melyek többek ellen, nem épen jóakaró szándékkal hangoztatnak becses lapja hasábjain, különösen utóbb Circumspectator, illetőleg Circumspectator junior aláírással ellátva. A berzengő szenvedélyek kifejlődését már nagyon előrehaladottnak találván, saját megfontolásom azon gondolatot keltette bennem, hogy talán mégis rendjén volna nem annyira az alkalmatlankodó dongókat egy-két fricskával zugba röpíteni, mint inkább azt eszközölni, ha már szellemi elfajulásuk meghozta dudvatermékeit, azokat legalább a talaj némi termékenyítésére használjam. E gondolat iratja velem e levelet és pedig a nagy közönség útján nem kisebb személyhez, mint egyenesen Circumspectator senior és junior urakhoz.

Uraim! Nem számolok feleletre, habár levélírással fordulok önök felé. Előre kimondom, hogy céloim az a cikkezés, mert az először unalmas dolog; másodsor pedig nem mindenki ért hozzá. Habár nem mondhatnám, hogy nagyon félek e fegyvertől, de egyet még sem szeretnék: ha t. i. valaki azt hinné, hogy e sorok célja önöket értéken alul kisebbiteni. Ki kell nyilvánítanom, hogy ezt nem szándékozom, nemcsak azért, mert nagyon nehéz volna (nincs szerencsém becses nevék tudatában lenni), hanem azért is, mert a nyilvános fölszólalás egyetlen igaz mértéke elöttem nem annyira a modor, sem a tárgy és személy viszonya, hanem tisztán és egyedül az igazság.

Ezen álbőrbe bujt urak — mint az irodalom pöcéreinek a szellemi világban való — szédelgése annyira ment, hogy maholnap nem találkozik községyünkben jóra való ember, kit kevésbé vagy jobban, itt vagy ott be ne piszkoltak volna. Botrány és piszkolódás, pellengetre való hurcolás a legkapósabb portéka. Jelszavuk: „A ki birja, az marja”; mert hát a fajok létérti küzdelme ezt parancsolja. (?) Egymás becsülése, az egymásban való hit és bizalom, a közös nemes célra való egyesülés szükségességének érzetéből egy mákszemnyi sincs bennök. Ha végezve emberi és hazafiai kötelességből vállalt nehéz napi munkáját, vigasztaló lelkiismerettel mint becsületes ember fekszel le, más napra erőt gyűjtendő, megeshetik, hogy neved meghurcoltatására ébredsz fel; hogy valamely irodalmi kalandor meg akar moraliter ölni. A gyanu legkisebb kételye sem fér az illetőhöz, de a világgá eresztett rágalom a jobbokban is legalább gyanut kelt. A sérelem szépen zsebre tehető, mert ilyen apróságért nem büntetnek. Egy ellopott vöröshagymáért három rendőr is nyakon csip, míg a becsületfosztó a szabad sajtó szent paizsa alatt szabadon, magát hősnék és hirneves embernek képzelve jár fel és alá.

Nálunk az emberek keveset törődnek egymással; ha valamelyiket pellengetre hurcolja Circumspectator vagy elvtársa junior, örül a másik, hogy őt nem érte a baj a fajoknak létért való küzdelmében; még a vele egy gyékényen áruól cimborák sem, mert „ma nekem, holnap neked.”

Föltötte szomorító jelenség, hogy még neveléssel és tanítással foglalkozó egyének is vállalkoznak irodalmi szédelgésre és kalózságra. Mit mondjak még az irodalom ezen vakorjairól? Legyen örömök, nemes indulataik, az irhatnamság viszketege, és szenvedélyeik kitöltésén, de többre, mint az erkölcsi selejt vigyorgására ne is számítsanak. Ugy látszik, hogy a rágalomakat, melyek magukon hordják bélyegüket, az illetők szóra se méltatták, a nevezett uraktól csak dicséretnek vették. Állásuk és emberi öntudatuk tiltja, hogy nem eszmék, elvek, hanem önzés, irigység, hiúság, — talán haszonlesés és szánandó góg indította apró érdekharokba keveredjenek s így magukat piaci verekedők-höz lealacsonyítsák. Ezen magatartása a megtámadot-taknak már magában elég válasz.

Circumspectator és elvtársa jónak látták — bizonyos időkön ugyan betartva — legelőbb is T. J. akkori községyi bírót tollukba véve, megtámadni; azon férfit, kinek működése, egész folyama, meddőség helyett eseménydús volt s ezen eseményeket korántsem hagyta feje felett érintetlenül elhaladni, hanem a képviselő testülettel egyetemben folytatott tárgyalásaival, ernyedetlen buzgalma s ügyszeretetével oda érlelte a felmerült kisebb s nagyobb fontosságú dolgokat, hogy azok megtévesztült ténnyé váljanak, részben pedig a közeli idő által tényekké érleltessenek.**) Ha valaha ember változhatatlan szeretete által községye hü gyermekeinek bizonyította magát, úgy ő az, ki céllal egyedül községye javát, szellemi és anyagi felvirágoztatását

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.
**) Reméljük, nem a halva születtett Szeged vármegyét érti. Szerk.

tüzte ki, de nem csak a bírói széken, hanem mint magán ember is; s méltán büszke lehet Ó-Kanizsa közönsége ily férfit magának nevezhetni.

Később Hoffmann J. tanítóra került a sor, ki közel 30 évi tövistelen pálya után, a törvény rendes útján kénytelenített becsülete helyreállítására végett elégtételt s orvoslást keresni.

Utóbb becses lapja f. évi 37. számában a községyi képviselő testületet s annak vezetője M. S. községyi jegyzőt rágalmazni nem pirultak, előbbit törvény-s szabályszerű határozat hozatalra képtelenítik s így betegnek nyilvánítják.

Ez időszertit képviselő testületünk úgy szellemi, mint anyagi tekintetben községyünk életében valóban korszakot alkotó. Felismerte nagyfontosságú helyzetét a képviselő testület mindjárt működése elején; s miként a szorgalmas és jó munkás, midőn dologhoz lát, mindenekelőtt az általa teljesítendő cselekményekhez szükséges szerszámokat hozza rendbe; ugyan ekkép képviselő testületünk is alakulása után mindenekelőtt azon eszközöket vette beható bírálat alá, melyeknek működése folyamán részére s a vele együtt működő hivatalnokok számára irányadóul kelle szolgálniok. Meg is termette a maga jó gyümölcsét. Felemelt föl és büszke önértéssel tekinthet vissza képviselőtestületünk rövid idejű, de minden téren nagy odaadással teljesített működésére.

Ily testületet betegnek állítani — vakmerőség. Cikkirő bizonyosan a lelkiismeretes kuruzsló vigaszával hitetette magát, hogy hiszen „ha nem használ, nem is árt.” Pedig nem egészen úgy van: pirosra festett disznó- és ludzsírból készíthet bár kenőcsöt, melyeknél veszélytelenebbet nem fent még a községyi képviselő-testületre Circumspectator junior: nem mondja, hogy nem ártott a bevőnek, mikor egészséges voltára elhittette vele, hogy beteg. Mily aránytalan kár nyomorult kis nyereségért, mily pusztítás azon hiúságot, hogy kelljen az orvososság. Távol legyen tőlem a rágalom és gyanu; nem hitvány nyereszkedést értek. A javas asz-szonyok és kuruzslók közt is vannak önzetlen és jómóduak, kik pénzért nem is adnak orvososságot, csak jó-szivűségből teszik, használni akarásból, és azon kis hiúságot, hogy ők legyenek a bölcsék, a látók és tudók. Ez ártatlan balgaság rosszabb következtetéseket szülhet minden egyéb rosszakaratnál.

De folytassuk tovább. Cikkirőnek a törvény- és szabályrendeletekről kevés fogalmának látszik lenni. Mindenekelőtt tudnia kellene, hogy a községyi jegyzőnek hivatalával járó kötelessége minden különleges esetben s így a segédjegyzői cím adományozásánál is a törvény illetőleg szabályrendelet oda vonatkozó pontját világlatba helyezni, hogy így törvényellenes határozat hozatala elő ne fordulhasson. Ez, mint tudom, így meg is történt s e szerint nem a községyi jegyző fölszólalásán, de a képviselő testület különben is bölcs belátásán mult, hogy a kérdéses segédjegyzői cím, mint teljesen indokolatlan kérelem, a fizetés felemeléssel együtt elűtett. Nyitva állt a felelőadás útja.

Községyünk azon szerencsés helyzetben van, hogy az alkalmazott irnokok mind okleveles jegyzők. Honnan lett volna tehát a kérdéses irnoknak kiváltságos joga a fizetés felemelés követelésére?

M. S. községyi jegyzőre hárított rágalomokra — melyek pártnézetek, kapzsiság, irigység és korlátolt elfogultság kifolyásai — elmondhatom a történetirő szerint: „Korunk egyik leggonoszabb bűne a szemtelenség, dac és vakmerőség.” Nem mintha ezelőtt nem szólottak volna gorombán; hanem, ha valaha, oly vakmerően vetették volna meg és gunyolták volna ki az illem és becsület minden elfogadott elvét, az emberek köz- és magán jogait, annak nehezen van mása a történelemben.

Általában a közhivatali működés eredménye, a minőségre való tekintettel ugyan, rendszerint a számok mennyisége szerint szokott megítélni. Ha az ilyen számok bármely más hason hivataloknál irányadóul tekintetnek, annál inkább elfogadható az, a nevezett jegyző ur ügykezelésénél, hol köztudomás szerint a számok fontosság tekintetében nyomósabbak. Megfeszített szorgalom, buzgalom, ügyszeretet, — a város szellemi és anyagi jólétének kifejlesztésére irányzó határtalan törekvés s teljes odaadás, jellemzi működését, mely a közelismerést méltán kiérdemelte.

Merő kíváncsiságból betekinttem a szabadkai kir. törvényszéknél 2009/1883. szám alatt elfekvő iratok; s találtam ott egy ügyet, mely M. S. és neje között fenállott váloper befejező részlete. Nem állott Circumspectator junior egy oly férfit családii szentélyébe is behatolni, kinek a művész szelbítő kezére épen nincs szüksége, hogy belbecse megismertessék. Tudom, hogy cikkirő saját házára ráfér a söprés: tekintsen az igazmondás, férfias jellem és többfelére nézve egy keveset.

Nem céloim, annál kevésbé feladatomb bárkit is védeni, de borzad az ember, ily haszonlesés, vagy egyéb érdekből eredt rágalom méltatlanságán.

Levelem szűkebb tért enged, mintsem azt még hosszan folytathatnám. Bizonyos keserűségét érzem annak, a mit irtam, de attól nem tartok, hogy lesznek, kik ráfoghatják a forrásra, hogy tisztátlan. Nem is rossz-akarattal, csak felületesség kell hozzá, hogy fölszólalásomat akkép magyarázzák, miszerint gyűlölkömlő általában az irodalmi kalandorokat s nem tiszteltem cselekvésű: indokait. Ez indulat, ha keserű is, de nem tisztátlan: forrása azon meggyőződés, hogy az együvé-tartást és jó egyetértést semmi sem gátolja annyira, mint az ily hajrá; ez rontója a természetes jónak, melyet már nem lehet menteni emberi gyarlandó voltunkkal.

Nincs okom a jelen leveletem netán érhető méltatlanságok mérges fullánkjától visszariadni, sőt a támadó urak által foganatba vendő személyeskedéseket annak bizonyítékául fogom tekinteni, hogy igénytelen soraim a dolog elevejére találtak, mi csak új ösztönt nyújthat arra, miszerint jelen egész szűkkeretű kezdemény időmhöz képest terjedelmesebben folytassam.

Sérteni senkit sem kívántam, de a való tényeket sem akarhatom bárkinek is kedvéért elhallgatni; mert ez az igazságnak s közérdeknek válnék sértésére.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

2949. sz.
1883.

Haszonbéri hirdetés.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt lévő kis-sztapári kincstári ispánság kerületéhez tartozó ó-szivaci kincstári birtoknak az 1883. évi október 1-től 1889. évi szeptember hó végéig terjedő időre leendő bérbeadása iránt felsőbb jóváhagyás fentartása mellett Kis-Sztapáron a m. kir. kincstári ispánságnál **f. évi augusztus hó 7-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés** fog tartatni.

A birtok következő területtel és kikiáltási összeggel lesz árverezendő u. m.:

- I. dűlő 300 hold év és holdanként . . . 17 frt 39 kr.
- II. dűlő 300 hold év és holdanként . . . 17 frt 39 kr.
- III. dűlő 300 hold év és holdanként . . . 17 frt 39 kr.
- IV. dűlő 376⁵⁰⁷/₁₀₀₀ hold év és holdanként . . . 17 frt 39 kr.

Versenyezni szándékozók az árveréshez oly felhívással hivatnak meg, hogy magukat 10% bánatpénzzel ellássák. A szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság által 10% bánatpénz és 50 kros bélyegjeggyel ellátott s bepecsételt írásos ajánlatok is elfogadtnak.

Az írásos ajánlatokban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó s az ajánlattevő által határozottan kiteendő, hogy a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Az írásos ajánlatok magához az alólírott jószágigazgatósághoz is benyújthatók ugyan; — de csak is az árverés előtti harmadik nap delég — az elkésztet valamin utó-ajánlatok semmi szín alatt nem fognak tekintetbe vétetni, és azok alapján ha fentartatnak is, újabb árverés kiírtni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek a kis-sztapári kincstári ispánságnál és az alólírott m. k. kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Zombor, 1883. évi július 10 én.

2-2

A m. kir. jószágigazgatóság.

Hirdetmény.

Az »Ada-moholyi egyesült takarékpénztár« ezennel köztudomásra hozza, miszerint a nála elhelyezett betétek után, folyó évi július hó 1-től fogva 5000 forintnyi összegig 5%-től, 5000 forinton felüli betétekre 5 1/2%-től fizetend.

A 10 %-ni tőke-kamat adót azonban a takarékpénztár viseli.

Megjegyeztetik:

Azon betétnek, mely ez n hirdetmény következtében felmondtnék, jogosult igénye lesz. 1883-ik évi július 15-ig az eddig érvényben volt kamattal élvezésére; ellenben azon betét, mely ezen hirdetés keltétől folyó évi július hó 31-ig bezárólag fel nem mondatik, a fenti hirdetményben megállapított szabály alá e-ik.

Ada, 1883. évi július hó 11-én.

A választmány megbízásából

Gyevay Béla, 3-3 **Goitein Lipót,**
v. tag s jegyző. v. igazgató.

FERNBACH ANTAL
zombori birtokára
éves kertész

kerestetik. 3-2
Közlebbi értesítést ad a fentnevezett.

A legjobb szivarka-papir LE HOUBLON
féle francia gyártmány.
Utánzástól óvunk.

Ezen szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes papíron e bélyeg **LE HOUBLON**, és minden egyes carton az alóli óvjegy és aláírással van ellátva.

Rowley & Henry
Propriétaires du Brevet

CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS
Seuls Fabricants brevetés des Marques:

PAPIER ANANAS Couleur Mals
Qualité supérieure

LE DRAPEAU NATIONAL Blanc ou Mals
Aux Armes de chaque Pays

22-10

Pályázati hirdetés.

Bajmok (Bács m.) község r. kath hitfelekezeti népiskolájának üresedésben levő fitanítói állomásra **folyó évi augusztus hó 19-ig** pályázat nyitattik.

Tanítási nyelv: magyar és német; kívánatos és előnyös a bunyevác nyelv tudása is.

Évi fizetés 450 frt — minden más kedvezmény nélkül, — a községpénztárból évnegyedenként előre fizetve. — Vasárnapi és ismétlő iskola tanítása külön nem díjaztatik.

Felhívtnak tehát a pályázni szándékozók, — csakis tanképesített férfiak lehetnek, — hogy kellőleg felszerelt folyamodványukat a kitűzött napig, a bajmoki r. k. iskolaszékhez intézve, a kerületi esperes írószdó Lux János urhoz Csan-tavérrre küldjék be.

Bajmokon, 1883 évi jul. hó 15-én.

Az iskolaszék.

Hirdetmény.

Zombor sz. kir. város köztörvényhatósága 1882. évi 159. sz. a. kelt határozatával a város külterületén lévő több ezerre menő és hajdan tölgyfából készült, de időközben elkorhadt »Fix« pontok kőből készült karók által pótlandók lévén, ezen köveknek a régi helyekre leendő lerakása iránt pályázat nyitattik, felhívtnak a szakértők, hogy ezen munkálat iránti ajánlatukat **f. évi szeptember 1-ig** a városi tanács-hoz nyujtsák be. Az ajánlatban kiteendő, hogy a vállalkozó napidij mellett vagy darab számra hajlandó-e a munkálatot teljesíteni. Mindkét esetben a követelt díjazás meghatározandó.

Bővebb felvilágosítás a városi mérnök-nél szerezhető.

Zomborban, 1883. július hó 11-én.

Hoffmann,
polgármester.

1-1

2440. szám.
k. ig. 1883.

Pályázati hirdetmény.

Bácsujfalu községben rendszeresített szülésznői állomásra pályázat nyitattik s annak választás utjáni betöltésére a határidő **f. évi augusztus hó 28-ának reggeli 9 órája** tüzetik ki.

A pályázati kérvények az 1876. évi XIV. t. c. 50. §-a értelmében nyert oklevéllel a választást megelőző napon nálam benyujtandók.

Fizetés:

- a közs. pénztárból évi készpénz fizetés 40 frt — kr.
- 5 1/2 hectoliter buza ára 35 frt — kr.
- 5 1/2 köbméter tűzifa 24 frt — kr.

minden egyes szülési esetenél nyujtott segélyért a feltől frt 80 kr.

Pályázótól a tót, esetleg valamely szláv nyelvnek bírása követeltnik

Bács, 1883 évi július hó 19-én.

Szolgabíró ur hiv. táv.

Lánczkor Antal,

szbíró segéd.

3-1

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kitűnő hatásanak bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Ház- és szálló-eladás.

Hodsághon, ahol szolgabíró is van, egy sarok ház, fölötte szép helyen **f. évi július hó 28. és 29-én nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek eladatik.

A házhely 450 ööl, a rajta épített lakház véges-végig cserépletőzettel ellátva, 5 szobából, 2 konyhaból, éléskamra-, faskamra- s egy nagy áruhelyiségből, valamint kettős bejárattal bíró szép pincéből áll. Ugyancsak e házhelyen egy második épület is van, mely pálinkafőzdéből 3 kullannal, kigyócsóvel és hűtőbarkákból áll, teljesen berendezve, azonfelül egy szép ló-istálló, téhen-istálló, kocsiszin, széna-szalma s fapel-szer; e telken kettős építéssjog van.

Közlebbi értesítést nyujt **Eckert Mihály** Hodsághon, **Eckert Ferenc** Szabadkán és **Eckert Pál** Zomborban.

A ház és szálló ugyancsak a fent nevezettek által szabad kézből is aladatik. 2-1

IDEI TÖLTÉSŰ
mindennemű
az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes
ÁSVÁNYVIZEK
kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.

* - 12

Zombor 1883. Bittermann Nándor könyv- és könyomdájából.